

*Seria
de
autor* PAULO
COELHO

PAULO COELHO s-a născut la Rio de Janeiro în 1947. Este unul dintre cei mai de succes romancieri ai lumii, cărțile sale traduse în 80 de limbi și editate în peste 200 de țări atingând, până în prezent, vânzări de peste 150 de milioane de exemplare în întreaga lume, iar în România, de peste un milion de exemplare. Înainte să devină un adevărat fenomen literar, a fost un hippie rebel, apoi autor dramatic, director de teatru, jurnalist, poet. În 1986 face pelerinajul la Santiago de Compostela, eveniment care i-a marcat viața și cariera. Deși profund atașat de Brazilia natală, romanele lui dezvoltă drame universale, ceea ce explică primirea entuziastă de care se bucură pe toate meridianele. Paulo Coelho este scriitorul cu cea mai mare comunitate online, având peste 23 de milioane de fani pe rețelele de socializare. În 2009, a intrat în Guinness Book drept autorul celei mai traduse cărți (romanul *Alchimistul*). Este consilier special UNESCO în cadrul programului „Convergențe spirituale și dialoguri interculturale”, membru al comitetului director al Fundației Shimon Peres, al Schwab Foundation for Social Entrepreneurship, al Lord Menuhin Foundation.

I s-au decernat numeroase premii (printre care premiul german Bambi 2001, acordat personalității culturale a anului, premiul italian Fregene pentru literatură) și importante distincții (Cavaler al Legiunii de Onoare, Franța, 1999; Comandor al Ordinului Rio Branco, Brazilia, 1998 etc.). Este membru al Academiei Braziliene de Litere din 28 octombrie 2002.

A fondat Institutul Paulo Coelho, care acordă ajutoare îndeosebi copiilor și bătrânilor din păturile defavorizate ale societății braziliene.

Este colaborator permanent al unor reputeate publicații, printre care *Corriere della Sera* (Italia) și *El Semanal* (Spania).

Opere principale: *Jurnalul unui Mag* (1987); *Alchimistul* (1988); *Brida* (1990); *Walkiriile* (1992); *La râul Piedra am șezut și-am plâns* (1994); *Al cincilea munte* (1996); *Manualul războinicului luminii* (1997); *Veronika se hotărăște să moară* (1998); *Diavolul și domnișoara Prym* (2000); *Unsprezece minute* (2003); *Zahir* (2005); *Vrăjitoarea din Portobello* (2006); *Ca un râu care curge* (2006); *Învingătorul este întotdeauna singur* (2008); *Aleph* (2010); *Manuscrisul găsit la Accra* (2012); *Adulter* (2014). Numeroase dramatizări, CD-uri și jocuri electronice după cărțile sale.

PAULO
COELHO

Zahir

Traducere din portugheză de
GABRIELA BANU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Horia Barna
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Doina Elena Podaru
Corector: Nadejda Stănculescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

PAULO COELHO
O ZAHIR
© Paulo Coelho, 2005

Această ediție a fost publicată cu acordul
Sant Jordi Asociados, Barcelona (Spania)
Toate drepturile rezervate.
<http://www.paulocoelho.com>

© HUMANITAS FICTION, 2010, 2014,
pentru prezenta versiune românească

ISBN 978-973-689-734-4
Descrierea CIP este disponibilă
la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

*O, Marie, cea zămislită fără de prihană,
roagă-te pentru noi,
cei care ne îndreptăm către Tine.
Amin*

*„Dacă unul dintre voi are o sută de oi și pierde una,
își va lăsa cele nouăzeci și nouă de oi pe câmp
pentru a se duce după aceea care s-a pierdut,
și nu se va întoarce până ce n-o va găsi?”*

Luca, 15, 4

Atunci când spre Ithaka vei porni-o,
dorește-ți drumul cât mai lung să fie,
plin de peripeții și-nvățăminte.
Să nu te temi de Lestrygoni, nici de Ciclopi
și nici de-a lui Poseidon mânie.
Nu-i vei întâmpina nicicând în cale
dacă înaltă-ți va rămâne gândirea, dacă doar simțiri alese
trupul și mintea îți vor stăpâni.
Cu Lestrygoni sau cu Ciclopi,
sau cu sălbaticul Poseidon nu te vei întâlni,
dacă nu-i porți cumva în tine,
dacă sufletul tău nu ți-i va scoate-n față.

Dorește-ți drumul cât mai lung să-ți fie.
Să fie multe diminețile de vară
când, plin de bucurie și-ncântare,
vei ancora în porturi neștiute.
Să zăbovești prin târguri feniciene
mărfuri de preț spre-a cumpăra de-acolo:
sidefuri și corali, ambră și fildes,
parfumuri senzuale felurite,
cât mai multe parfumuri senzuale.
Să poposești în multe orașe din Egipt,
de la-nțelepții lor să-nveți iară și iară.

Ithaka să o porți mereu în minte,
pe țărnul ei s-ajungi e țelul tău.
Dar nu-ți scurta defel călătoria:

*cât mai mulți ani e bine să dureze.
Când în insula ta vei ancora, bătrân,
bogat, cu tot ce-ai adunat în lungul drum,
să nu speri bogăție Ithaka să-ți ofere.*

*Acest frumos periplu ți-a dăruit Ithaka.
Fără ca ea să fie, n-ai fi pornit la drum.
Altceva să-ți mai deie, vezi bine, nu mai are.*

*Săracă de-ți va părea, nu te-a-nșelat Ithaka, să știi.
Cu-atâta experiență, poți înțelege-acuma,
când ești și tu înțelept, Ithacele ce-nseamnă.**

Konstantinos Kavafis (1863–1933)

* Poemul *Ithaka*, în vol. Konstantinos P. Kavafis, *Poeme*, traducere de Elena Lazăr, Editura Omonia, București, 2013, pp. 53-54.

DEDICAȚIE

În mașină, am spus că pusesem punct primei versiuni a cărții mele. Când am început să suim amândoi una dintre crestele Pirineilor, pe care o consideram sacră și unde trăisem deja clipe extraordinare, am întrebat-o dacă nu voia să știe care era tema centrală sau titlul; ea mi-a răspuns că i-ar fi plăcut mult să întrebe, dar că din respect pentru munca mea nu spusese nimic, fusese doar mulțumită, foarte mulțumită.

Eu i-am spus atunci titlul și tema centrală. Ne-am continuat drumul în tăcere și, la întoarcere, am auzit un foșnet; era vântul care se apropia, trecând peste vârfurile copacilor desfrunziți, coborând până la noi, făcând ca muntele să-și arate din nou puterea și magia.

Imediat a venit și zăpada. M-am oprit și am rămas contemplând clipa: fulgii căzători, cerul plumburii, pădurea, ea alături de mine. Ea, care mi-a fost totdeauna alături, totdeauna.

Mi-a venit să spun în acel moment, dar am amânat, ca să aflu numai când va răsfoi pentru prima oară aceste pagini: această carte îți este dedicată ție, Christina, soția mea.

Autorul

Conform scriitorului Jorge Luis Borges, ideea de Zahir vine din tradiția islamică și se apreciază că a apărut prin secolul al XVIII-lea. *Zahir*, în arabă, înseamnă vizibil, prezent, imposibil de a trece neobservat. Ceva sau cineva cu care, odată ce am intrat în contact, ajunge să ne cotopească toate gândurile, până ce nu mai reușim să ne concentrăm asupra altui lucru. Aceasta poate fi considerată sfințenie, sau nebunie.

FAUBOURG SAINT-PÈRES,
Enciclopedia fantasticului, 1953

Sunt un om liber

Ea, Esther, corespondent de război, sosită de curând din Irak pentru că invazia acestei țări trebuie să înceapă dintr-o clipă în alta, 30 de ani, căsătorită, fără copii. El, un bărbat neidentificat, de vreo 23 sau 25 de ani, brunet, trăsături mongoloide. Amândoi au fost văzuți ultima oară într-o cafenea din Faubourg Saint-Honoré.

Poliția a fost informată că se întâlniseră și mai înainte, dar nu se știe de câte ori: Esther spunea mereu că bărbatul — a cărui identitate o ascundea sub numele de Mihail — era cineva foarte important, însă niciodată nu explicase dacă era important din punctul de vedere al profesiei de ziarist sau pentru ea, ca femeie.

Poliția a început o anchetă oficială. Au fost avansate ipoteze de sechestrare, șantaj, de sechestrare urmată de omor — ceea ce nu era deloc neobișnuit, întrucât munca ei o obliga mereu să intre în contact cu indivizi care aveau legături cu celule teroriste, era permanent în căutare de informații. Au descoperit că din contul ei bancar fuseseră scoase regulat sume de bani în săptămânile anterioare dispariției: poliția a considerat că asta putea să aibă legătură cu plata informatorilor. Nu-și luase cu ea nici un fel de haine, dar, ciudat, pașaportul a fost de negăsit.

El, un necunoscut, foarte tânăr, fără cazier, nici o pistă care să poată duce la identificarea lui.

Ea, Esther, două premii internaționale de jurnalism, 30 de ani, căsătorită.

Soția mea.

Sunt pus imediat pe lista suspectilor și sunt reținut — pentru că refuzam să spun unde fusesem în ziua dispariției. Dar, iată, gardianul îmi deschide ușa și-mi spune că sunt un om liber.

Cum de sunt un om liber? Pentru că în zilele noastre se poate afla orice despre oricine, este de ajuns să dorești o informație și o găsești îndată: unde am utilizat cardul de credit, care sunt locurile pe care le frecventăm, cu cine ne-am culcat. În cazul meu, a fost mai ușor: o femeie, ziaristă și ea, prietena soției mele, dar divorțată — și deci fără probleme în a spune că se culcase cu mine — s-a oferit să depună mărturie în favoarea mea când a aflat că fusesem arestat. A adus dovezi concrete despre faptul că fusesem cu ea în ziua și în noaptea dispariției lui Esther.

Mă duc să vorbesc cu inspectorul-șef care-mi înapoiază lucrurile, își cere scuze, afirmă că scurta mea detenție a fost făcută conform legii și că nu voi avea cum să acuz ori să dau în judecată Statul. Eu îi explic însă că n-am nici cea mai mică intenție să fac asta, știu că oricine poate fi bănuit și poate fi pus sub urmărire 24 de ore din 24, chiar dacă nu a comis nici un delict.

— Sunteți liber, îmi spune, repetând vorbele gardianului.

Întreb: nu cumva s-a întâmplat ceva grav cu soția mea? Ea îmi spusese deja că din cauza mulțimii de legături cu lumea terorismului, nu de puține ori simțise cum pașii îi erau urmăriți din umbră.

Inspectorul schimbă vorba. Eu insist, dar el nu-mi spune nimic.

Întreb dacă ea poate călători cu pașaportul și-mi spune că da, că nu comisese nici un delict, de ce să nu poată ieși sau intra liber în țară?

— Atunci este posibil să nu mai fie în Franța?

— Credeți că ați fost părăsit din cauza domnișoarei cu care vă culcați?

Îi răspund că nu e treaba lui. Inspectorul face o pauză, ia o figură serioasă, îmi spune că am fost arestat pentru că acestea sunt procedurile de rutină, dar îi pare rău că soția mea a dispărut. Este și el căsătorit, și chiar dacă nu-i plac cărțile mele (așadar știe cine sunt, nu e așa de ignorant cum pare!), se poate pune în situația mea, își dă seama că trec prin momente grele.

Întreb ce trebuie să fac de acum înainte. Îmi dă cartea lui de vizită, îmi cere să-l informez dacă aflu ceva — e o scenă pe care o vezi în toate filmele, nu mă convinge, inspectorii ăștia știu totdeauna mai mult decât spun.

Mă întrebă dacă l-am întâlnit vreodată pe bărbatul care se afla cu Esther ultima oară când a fost văzută. Îi răspund că știam cum i se spunea, dar că nu îl cunoscusem niciodată personal.

Mă întrebă dacă avem probleme acasă. Îi răspund că suntem împreună de zece ani și că avem toate problemele comune oricărei familii — nici mai multe, nici mai puține.

Întrebă, cu delicatețe, dacă am vorbit recent ceva despre divorț, sau dacă soția mea se gândea să se

despartă de mine. Îi răspund că o asemenea problemă nu s-a pus niciodată, chiar dacă — și-i repet, „ca în orice căsnicie“ — mai aveam și dispute din când în când.

Des sau din când în când?

Din când în când, insist.

Întreabă, încă și mai delicat, dacă ea bănuia ceva despre legătura mea cu prietena ei. Îi spun că a fost prima și ultima oară când ne-am culcat împreună. Nu era nimic important, pur și simplu nu aveam cu ce să-mi omor timpul, era o zi plicticoasă, nu știam ce să fac după prânz, jocul de-a seducția ne trezește totdeauna la viață, de aceea am ajuns până în pat.

— Dumneavoastră ajungeți în pat doar fiindcă o zi este plicticoasă?

Vreau să-i spun că asemenea întrebări nu au legătură cu ancheta, dar am nevoie de complicitatea lui, sau poate voi avea nevoie de el de acum încolo — la urma urmelor există o instituție invizibilă numită Banca Favorurilor — care mi-a fost totdeauna foarte folositoare.

— Păi se mai întâmplă câteodată. N-ai nimic de făcut, femeia este în căutare de emoții, eu caut aventura, și gata. A doua zi, amândoi ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic, iar viața merge înainte.

El îmi mulțumește, îmi întinde mâna, și-mi spune că în lumea lui lucrurile nu stau chiar așa. Există plictiseală, ți-e urât, și uneori chiar îți dorești să ajungi în pat cu femeia — dar treburile astea sunt mult mai controlate, și nimeni nu face ce-i trece prin cap sau ce vrea el.

— Poate cu artiștii cheștiile astea sunt mai libere, comentează el.

Îi răspund că eu cunosc lumea lui, dar nu vreau să fac acum comparații privind părerile noastre

diferite despre societate și despre oameni. Rămân tăcut, așteptând următorul pas.

— Apropo de libertate, puteți pleca, spune inspectorul, cam decepționat de faptul că un scriitor refuză să vorbească cu un polițist. Acum, că vă cunosc personal, o să vă citesc cărțile; am spus că nu mi-au plăcut, dar nu le-am citit niciodată.

Nu era nici prima, nici ultima oară când auzeam asemenea cuvinte. Dar, cel puțin, episodul m-a ajutat să-mi câștig încă un cititor: îl salut și plec.

Sunt liber. Am ieșit din închisoare, soția mi-a dispărut în condiții misterioase, n-am un orar fix de muncă, mă combin cu mare ușurință, sunt bogat, celebru și, dacă într-adevăr Esther m-a părăsit, voi întâlni foarte repede pe cineva care s-o înlocuiască. Sunt liber și independent.

Dar ce este libertatea?

O bună parte din viață am fost înrobitor de câte ceva, așadar ar trebui să înțeleg semnificația acestui cuvânt. Din copilărie am luptat pentru ca libertatea să-mi fie comoara cea mai de preț. Am luptat împotriva părinților, care voiau ca eu să devin inginer, nu scriitor. Am luptat împotriva colegilor mei din liceu, care la început m-au ales victimă a glumelor lor perverse, și numai după ce a curs mult sânge din nasul meu și al lor, numai după multe seri în care a trebuit să-mi ascund cicatricile de mama — fiindcă eu trebuia să-mi rezolv problemele, nu ea — am reușit să demonstrez că puteam să iau o chelfăneală fără să plâng. Am luptat să obțin o slujbă din care să pot trăi, m-am angajat furnizor la un magazin de fierărie ca să scap de veșnicul șantaj din familie, „noi îți dăm bani, dar tu trebuie să faci asta și asta“.